

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Danne-Virke II

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 404.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig03val-shoot-idm139670057031488.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Dog, før vi nærmere omtale dette Besøg, som jeg ogsaa kiender af *Erfaring*, vil det være passende at berøre det *almindelige* Forhold mellem Tiden og dens philosophiske Skoler. Man skulde jo tænke, at paa en Tid, da man paastod at have fundet i Philosophien et Surrogat for Christendom, der i *Lethed* og *Handelighed* overgik den ligesaa meget, som Banco-Sedler svær Courant, skulde der fundet den livligste Vexel-Virkning Stæd mellem de egenlige Philosopher og alle Boglærde, ja, overalt i *Læse-Verdenen*; thi Philosopherne skulde jo nu indtage *Apostlernes Plads*; deres høieste Bestræbelse maatte da være at meddele en almeengyldig og almeenfattelig Oplysning; deres Skrifter maatte blive alle oplyste Folks Andagtsbøger og Gienstanden for alle de Boglærdes flittige Granskning og Meddelelse gennem det mundtlige Foredrag til menig Mand; kort sagt, det philosophiske Studium maatte jo, skulde man troe, behandles som en *almindelig Saligheds-Sag*; thi saaledes var jo BibelLæsning og Bibel-Granskning blevet behandlet, og man vilde jo ingenlunde have Ord for, at man nu tog det *mindre alvorligt* med Oplysning og Overbeviisning, fordi man øste af en selvgjort Brønd; man paastod jo meget mere, at man vilde udrydde al Vankundighed, og om muligt gjøre alle Mennesker *lige kloge*. 405 Imidlertid er det ganske vist, at, i det mindste hos os, fandtes der neppe een af hundrede *Boglærde*, for ikke at tale om alle de andre oplyste Folk, der havde læst, end sige forstaaet, de berømteste Philosophers Skrifter, eller vidste mere deraf, end hvad man til nødtørftig Brug havde indfældet i de *Læster*, hvorover man dannede Statens Embedsmænd; og det var, uforgribeligt sagt, saagodt som Intet, naar det gjaldt om at vide, ikke blot, hvad de vise Mestre bare Avindskiold imod, men, som jo dog var Hovedsagen, *hvad de selv førde i deres Skjold*.